

Årets Historiske Forskningsresultat 2021

Motivering

Den Danske Historiske Forening indstiftede i december 2017 en pris for Årets Historiske Forskningsresultat. Prisen er skabt for at anerkende videnskabelig kvalitet og anspore til fremragende faghistorisk forskning, og bliver én gang årligt tildelt forfatteren eller forfatterne til det forgående års mest innovative eller tungtvejende faghistoriske publikation.

Med Årets Historiske Forskningsresultat er det alene de forskningsmæssige landvindinger, der er i centrum. Sagen er nemlig den, at der ofte – for ikke at sige altid – ligger en uhyre omfattende arbejdsindsats bag de afhandlinger, bøger og artikler, som repræsenterer egentligt faglige nybrud, fx ved at afdække nye begivenhedsforløb og årsagssammenhænge eller præsentere helt nye teoretiske og metodiske tilgange. Det vil med andre ord sige afhandlinger, hvis nye og originale indsigter danner baggrund og inspiration for fremtidig forskning.

Og det vil Den Danske Historiske Forening gerne belønne i form af kollegial anerkendelse.

I år er det fjerde gang, vi uddeler prisen. Den Danske Historiske Forening modtog i år en lang række indstillinger fra de historiske fagmiljøer og fagbogsforlag. Genremæssigt omfattede de denne gang fortrinsvist monografier og afhandlinger. Dansk historie dominerer igen i år, ja faktisk omhandler alle på nær et af de indstillede værker Danmark, eller Danmark i verden, fra bronzealderen til det 20. århundrede.

Værkerne er blevet bedømt af et udvalg under Den Danske Historiske Forening, og udvalget er i enighed nået frem til, at prisen for Årets Historiske Forskningsresultat 2021 går til:

Henrik Horstbøll, Ulrik Langen og Frederik Stjernfelt for tobindsværket *Grov konfækt. Tre vilde år med trykkefrihed 1770-73*, udgivet af forlaget Gyldendal.

Her er udvalgets motivering for tildeling af prisen:

I et felt af overordentlig stærke kandidater var udvalget ikke i tvivl om, at prisen denne gang skulle gå til en udgivelse, der på alle måder kan betegnes som et storværk. Ikke alene hvad angår omfang, udstyr og skrivestil, men også – og i denne sammenhæng i særdeleshed – rent indholdsmæssigt. Der er nemlig tale om en af de vigtigste udgivelser om 1700-tallets historie i mange år, og værket vil blive stående som et uomgængeligt referenceværk om de tre formative år i ytringsfrihedens danmarkshistorie, 1770-1773, hvor censuren blev ophævet og den totale ytringsfrihed rådede og gav anledning til en eksplosion af trykte skrifter, især i København. Det er en fortælling, som ikke bare er interessant i sin egen ret, men som samtidig trækker tråde helt

frem til i dag, hvor fænomenet finder sin parallel i nutidens sociale medier, og hvor nogle af de samme reaktionsmønstre genlyder i nutiden mediedebatter.

Eksistensen af de mange trykkefrihedsskrifter var ganske vist kendt i forvejen, men de har kun været yderst sporadisk anvendt og oftest affejet af historikere og litterater som underlødige og uværdige til en egentlig udforskning af deres tilblivelse, indhold, kontekst og virkningshistorie. I *Grov Konfækt* er det således første gang skrifterne behandles under ét. Forfatterne afdækker, med stor indsigt og grundighed, hvordan skrifterne satte afgørende vigtige sociale, politiske og moralske sager til debat, ofte heftig og grovkornet debat, de placerer debatterne i deres rette historiske sammenhæng og præsenterer læseren for en ny personkreds af glemte og fortrængte forfattere – og for en mangfoldighed af fascinerende ny viden om tiden, de politiske magtkampe og om livet i København, ikke mindst i sociale lag som ellers ikke kommer til orde.

Der er tale om en på alle måder imponerende forskningsindsats, der på fornem vis kompletteres af en digital kildeudgivelse.

Henrik Horstbøll, Ulrik Langen og Frederik Stjernfelt – et stort og hjerteligt tillykke med prisen!